

Anàlisi de la població de Gironella (1900 - 1975)

per MAGDA LAPUERTA i CARME SOLÉ

La població de la comarca del Berguedà ha sofert una dinàmica de transformació tant en l'increment poblacional com en les seves activitats i manera de desenvolupar-les. Pensem que per a tots pot ésser interessant veure aquest procés de canvi. Escollim com a població de mostra la vila de Gironella des de les darreries del segle passat fins a l'actualitat.

Analitzem així una zona que després de dependre d'activitats econòmiques agrícoles i per tant de les menys progressives, ha trobat la seva promoció en la indústria.

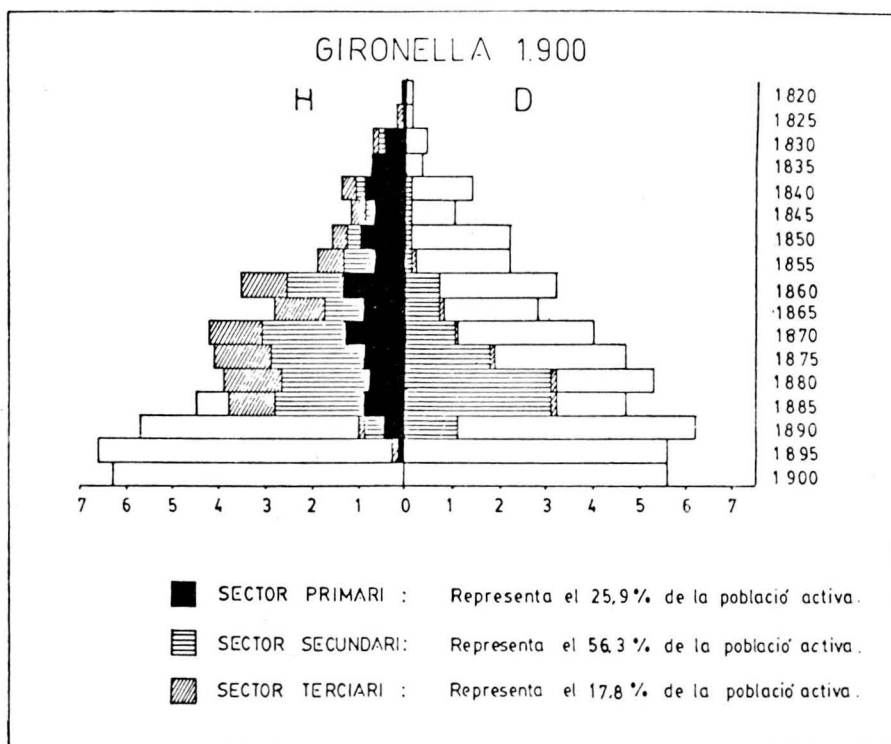
Per fer un bon estudi poblacional hem recorregut al cens de 1900 i de 1975.

Piràmide de Gironella del 1900

En un primer moment, piràmide del 1900, trobem una societat gairebé preindustrial. Un alt índex de natalitat i de mortalitat, tal com ho veiem en el seu perfil, bàsicament triangular, que demostra l'existència d'una població jove, dedicada en part a l'agricultura i a la incipient indústria, que aleshores es començava a establir a tota la Vall del Llobregat.

Només trobem una irregularitat en el perfil de la piràmide que correspon al grup de 35 a 40 anys, tant en la població masculina com en la femenina, pot ésser degut a la primera guerra carlina que en 1839 varen incendiar la vila de Gironella, destruint-la completament, aleshores aquest grup estaria constituït pels fills de les poques persones que van sobreviure.

La base econòmica en aquest moment era l'agricultura, però la indústria tèxtil ocupava bona part de la població femenina a partir dels 10 anys i disminuïa cap als 30. La població masculina es dedicava bàsicament a l'explotació agrària familiar i quan aquesta era insuficient econòmicament per a la família, que en general solia ésser molt nombrosa, es dedicava a jornaler. Tenim així, que dins d'una família pagesa la noia, per ajudar a l'economia familiar, es dedicava a la indústria i l'home conreava la terra. Tots aquests fets assenyalen, com hem dit anteriorment, els inicis de la industrialització.

Gironella a l'any 1900

ARXIU

Piràmide de Gironella del 1975

La piràmide del 1975 és el reflex d'una societat industrial desenvolupada. Baix índex de natalitat i de mortaldat, gairebé trobem una forma rectangular. Veiem també que tenim el mateix nombre de persones en el grup de 0-5 anys com en el de 70-75. Per tant, ens trobem davant d'una població envellida, essent l'esperança de vida de 75 anys, mentre que en el 1900 era de 30 anys.

En el perfil d'aquesta piràmide només hi trobem una irregularitat molt acusada, en el grup de 40 a 45 anys, a causa dels factors produïts per la guerra del 36.

Població per grups d'edat:

1975
0-14 anys 20,8% persones
15-64 anys 64,5% persones
65-95 anys 14,7% persones

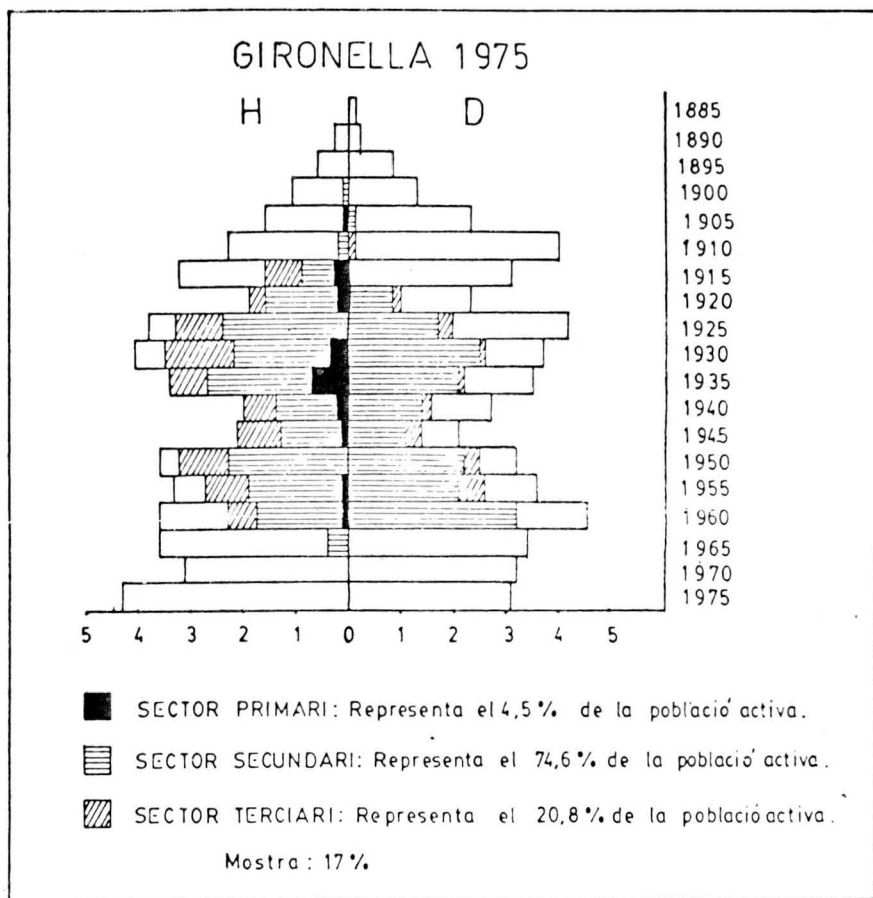
1900
0-14 anys 36,2% persones
15-64 anys 60,9% persones
65-95 anys 2,8% persones

Mentre la població adulta gairebé no ha variat, la vella s'ha incrementat en un 11,9% i la jove ha disminuït un 15,4%.

Actualment, el sector primari va quedant marginat, ja que la seva població ha quedat absorbida pel sector secundari, o sigui la indústria tèxtil, en la qual la mà d'obra femenina representa el 57,1% dels treballadors i està ocupant a la vegada els càrrecs menys remunerats.

Referent al sector terciari, s'ha de dir que malgrat l'aparició de bastants oficis nous (banquers, peixaters, perruqueria, mecànics...) les variacions en el conjunt de la població activa en aquest sector no són gaire notables, ja que actualment trobem oficis (sastre, barber, modista...) que en el 1900 estaven en auge i en aquests moments estan en decadència com a conseqüència del desfasament de la seva activitat en la societat moderna.

L'ofici que agrupava més persones en el 1900 era el de traginer (encarregat del transport, principalment, de cotó per abastir les fàbriques tèxtils) en l'actualitat ho continua essent, però amb uns mètodes diferents i amb el nom de xofer.

Gironella a l'any 1975

Per acabar, direm que el sector terciari d'aquesta zona està en funció de la nombrosa població que treballa en

el tèxtil, base econòmica de la comarca.

L'EROL

Revista cultural del Berguedà

SUBSCRIVIU-VOS-HI